

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa C.S. i T.S.
przeciwko U. Spółce Akcyjnej w Ł.
o zadośćuczynienie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 listopada 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 listopada 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powodów kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W świetle tej regulacji, cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może rozstrzygnąć w kwestii przyjęcia bądź odmowy

przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołali przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wskazując, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne:

„- w jaki sposób należy dokonywać interpretacji ugód zawartych przed zmianą przepisów kodeksu cywilnego z dnia 30 maja 2008 r. oraz czy najbliżsi członkowie rodziny zmarłego, gdy delikt powodujący śmierć miał miejsce przed 3 sierpnia 2008 r. mieli możliwość precyzowania roszczeń o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych przed datą wejścia w życie art. 446 § 4 k.c., mając na względzie to, iż roszczenia związane z naruszeniem dóbr osobistych po śmierci osoby najbliższej zostały sprecyzowane w orzecznictwie i doktrynie prawnej po 3 sierpnia 2008 r.?

- w kontekście powyższego, czy członkowie rodziny zmarłego, gdy delikt powodujący śmierć miał miejsce przed 3 sierpnia 2008 r. zawierając ugody pozasądowe (czy sądowe) w oparciu o obowiązujący przed ww. datą porządek prawny, nie mając świadomości istnienia roszczenia o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych z art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c., mogli zrzec się tych roszczeń?

- w jaki sposób należy w praktyce oceniać pogląd prezentowany w ugruntowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego, iż roszczenia o zadośćuczynienia w związku ze śmiercią osoby najbliższej przysługujące osobom najbliższym w przypadku, gdy delikt powodujący śmierć miał miejsce przed 3 sierpnia 2008 r. zostały sprecyzowane jako naruszenie dobra osobistego w oparciu o art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c. po dniu 3 sierpnia 2008 r. w kontekście ugód zawieranych przed tą datą, w tym zrzeczenia się roszczeń związanych z daną szkodą oraz przysługujących osobom najbliższym dalszych (nowych) roszczeń z tytułu zadośćuczynienia na podstawie ww. przepisów ?”

Skarżący wskazali także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej z uwagi na to, iż wydane przez Sąd II instancji orzeczenie w sposób oczywisty narusza prawo.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przytoczone wątpliwości skarżących ujęte w pytania jak wyżej wiążą się ściśle z zagadaniem dopuszczalności roszczenia o zadośćuczynienie mającego podstawą w art. 448 k.c. w związku z art. 23 i art. 24 k.c., w sytuacji, gdy śmierć poszkodowanego nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r., to jest przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731). Spowodowanie śmierci osoby bliskiej - także przed znowelizowaniem art. 446 k.c. przez dodanie w nim § 4 stanowiącego wyraźną podstawę roszczenia, o którym tu mowa - mogło bowiem prowadzić do naruszenia dóbr osobistych najbliższych członków jego rodziny, co uzasadnia przyznanie im zadośćuczynienia (postanowienie 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 r., III CZP 2/14, OSNC 2014, nr 12, poz. 124; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2014 r., II CSK 621/13, nie publ.).

Skarżący dowodzą, że nie wiedzieli, że takie roszczenie, o zadośćuczynienie, mające podstawę w przepisach o ochronie dóbr osobistych im przysługuje, stąd też w ugodzie zawartej z ubezpieczycielem nie mogli takiego roszczenia się zrzec; zrzeczeniem objęli te roszczenia, co do których wiedzieli, że im przysługują. W związku z taką argumentacją przedstawioną przez skarżących dla uzasadnienia ich wątpliwości ujętych w zagadnienia prawne zauważyć trzeba, że wypracowanie przez sądy pewnej linii orzeczniczej prowadzącej do odkodowania z istniejących norm prawnych roszczeń dotychczas z tych norm nieodczytywanych czy też nieujawnianych, nie prowadzi do wniosku o powstaniu takich roszczeń nowych, których charakter nowości byłby równorzędny nowej regulacji wprowadzonej przez ustawodawcę. Skarżący

niesłusznie również abstrahują od treści zawartej przez nich ugody. Sądy trafnie zwróciły uwagę, że wynika z niej jednoznacznie, iż ugodzona kwota wyczerpuje wszelkie roszczenia skarżących wynikające ze zdarzenia szkodzącego.

Powyższe oraz brak we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wyczerpującej argumentacji jurydycznej, która winna towarzyszyć przedstawianemu zagadnieniu prawnemu prowadzi do wniosku, że wątpliwości skarżących nie mają rangi istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Brak też podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ta przesłanka jest spełniona wówczas, gdy dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Jest tak w szczególności wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, i z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Taka sytuacja w badanej sprawie nie występuje.

Na marginesie można zauważyć, że z samej istoty przesłanek przedsądu przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wynika, że jednoczesne powołanie ich we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w odniesieniu do tych samych okoliczności jest obarczone logiczną sprzecznością. Jeżeli bowiem w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne, od którego wyjaśnienia zależy prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy, to z natury rzeczy ewentualny błąd orzeczniczy popełniony przez sąd drugiej instancji nie może mieć charakteru oczywistego i podstawowego (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2014 r., I CSK 343/13).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

as]

jw